

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D
Varianta 078

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică

♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete
SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze produsul scalar al vectorilor $\vec{v} = \vec{i} + \vec{j}$ și $\vec{w} = 2\vec{i} - 3\vec{j}$
- (4p) b) Să se calculeze distanța de la punctul $D(2, 4, 6)$ la planul $x + y + z - 6 = 0$.
- (4p) c) Să se determine ecuația tangentei la hiperbola $x^2 - 3y^2 = 1$ dusă prin punctul $P(2, 1)$.
- (4p) d) Să se arate că punctele $L(1, 2, 0)$, $M(2, 3, 0)$ și $N(3, 4, 0)$ sunt coliniare.
- (2p) e) Să se calculeze volumul tetraedrului cu vârfurile în punctele $A(1, 3, 2)$, $B(3, 2, 1)$, $C(2, 1, 3)$ și $D(2, 4, 6)$.
- (2p) f) Să se determine $a, b \in \mathbf{R}$, astfel încât punctele $E(1, 1)$ și $F(2, 3)$ să aparțină dreptei $x + ay + b = 0$.

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Să se calculeze determinantul $\begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{vmatrix}$.
- (3p) b) Să se calculeze probabilitatea ca un element $\hat{x} \in \mathbf{Z}_5$ să verifice relația $\hat{x}^2 = \hat{1}$.
- (3p) c) Să se calculeze produsul matricelor $\begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 2 \end{pmatrix}$ și $\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 2 & 0 \end{pmatrix}$.
- (3p) d) Să se determine rangul matricei $\begin{pmatrix} 2 & 2 \\ 2 & 2 \end{pmatrix}$.
- (3p) e) Să se calculeze $\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}^{10}$.

 2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^x + \ln(x^2 + 1)$.

- (3p) a) Să se calculeze $f''(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^1 f'(x) dx$.
- (3p) c) Să se arate că funcția f este strict crescătoare pe intervalul $[0, \infty)$.
- (3p) d) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.
- (3p) e) Să se calculeze $\int_0^1 \frac{x^2}{3x^3 + 4} dx$.

Descarcat de pe site-ul ebacalaureat.ro

PROBA D. M1: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocatională, profil Militar, specializarea matematică-informatică

Varianta 078

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră numărul complex $z = a + bi$, cu $a, b \in \mathbf{R}$ și notăm $\bar{z} = a - bi$.

- (4p) a) Să se calculeze $z + \bar{z}$.
- (4p) b) Să se calculeze $z \cdot \bar{z}$.
- (4p) c) Să se verifice că $z^2 - 2az + a^2 + b^2 = 0$.
- (2p) d) Să se determine $c, d \in \mathbf{R}$, știind că numărul complex $x = 3 + 4i$ verifică ecuația $x^2 + cx + d = 0$.
- (2p) e) Utilizând metoda inducției matematice, să se arate că $\forall n \in \mathbf{N}, n \geq 2$, există $a_n, b_n \in \mathbf{R}$, astfel încât $z^n = a_n \cdot z + b_n$.
- (2p) f) Să se arate că pentru $\forall w \in \mathbf{C}$ și $\forall n \in \mathbf{N}, n \geq 2$, există polinomul cu coeficienți reali $f = X^n + pX + q$, cu proprietatea că $f(w) = 0$.
- (2p) g) Să se arate că numărul complex $x = 3 + 4i$ nu poate fi rădăcină pentru nici un polinom $g \in \mathbf{R}[X]$, de forma $g = X^{2007} + r$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcția $f : (0, \infty) \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = 2\sqrt{x}$ și sirurile $(a_n)_{n \geq 1}$, $(b_n)_{n \geq 1}$ și $(c_n)_{n \geq 1}$, $a_n = \frac{1}{\sqrt{1}} + \frac{1}{\sqrt{2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{n}}$, $b_n = a_n - f(n)$, $c_n = a_n - f(n+1)$, $\forall n \in \mathbf{N}, n \geq 1$.

- (4p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in (0, \infty)$.
- (4p) b) Să se arate că funcția f' este strict descrescătoare pe intervalul $(0, \infty)$.
- (2p) c) Utilizând teorema lui Lagrange, să se arate că $\forall k > 0$, există $c \in (k, k+1)$, astfel încât $f(k+1) - f(k) = \frac{1}{\sqrt{c}}$.
- (2p) d) Să se arate că $\frac{1}{\sqrt{k+1}} < 2\sqrt{k+1} - 2\sqrt{k} < \frac{1}{\sqrt{k}}$, $\forall k \in (0, \infty)$.
- (2p) e) Să se arate că sirul $(b_n)_{n \geq 1}$ este strict descrescător iar sirul $(c_n)_{n \geq 1}$ este strict crescător.
- (2p) f) Să se arate că sirurile $(b_n)_{n \geq 1}$ și $(c_n)_{n \geq 1}$ sunt convergente.
- (2p) g) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$.
- (2p) h) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{\sqrt{n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{2n}} \right) \cdot \frac{1}{\sqrt{n}}$.

Varianta 78

Subiectul I.

- a) $\vec{v} \cdot \vec{w} = 1$.
 b) $2\sqrt{3}$.
 c) Tangenta prin P la hiperbolă are ecuația $2x - 3y - 1 = 0$.
 d) Punctele L, M, N sunt coliniare, deoarece $\overrightarrow{LN} = 2 \cdot \overrightarrow{LM}$.
 e) $V_{ABCD} = 3$.
 f) $a = -\frac{1}{2}$ și $b = -\frac{1}{2}$

Subiectul II.

1.

- a) $\begin{vmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 4 & 5 & 6 \\ 7 & 8 & 9 \end{vmatrix} = 0$.
 b) Probabilitatea căutată este $p = \frac{2}{5}$.
 c) $\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 4 & 0 \end{pmatrix}$.
 d) Rangul matricei este egal cu 1.

e) $\begin{pmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{pmatrix}^{10} = I_2$.

2.

- a) $f''(x) = e^x + 2 \frac{1-x^2}{(x^2+1)^2}, \quad \forall x \in \mathbf{R}$.
 b) $\int_0^1 f'(x) dx = e - 1 + \ln 2$.
 c) $f'(x) > 0, \quad \forall x \geq 0$, deci f este strict crescătoare pe $[0, \infty)$.
 d) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = e + 1$.
 e) $\int_0^1 \frac{x^2}{3x^3 + 4} dx = \frac{1}{9} \cdot \ln \frac{7}{4}$.

Subiectul III.

- a) $z + \bar{z} = 2a$.

b) $z \cdot \bar{z} = a^2 + b^2 = |z|^2$.

c) Se verifică prin calcul direct.

d) Pentru $c, d \in \mathbf{R}$, numărul $x = 3 + 4i$ este o soluție a ecuației $x^2 + cx + d = 0$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} d = 25 \\ c = -6 \end{cases}.$$

e) Se folosește primul principiu de inducție și punctul c).

f) Considerăm $w \in \mathbf{C}$. Din e) rezultă că pentru orice $n \in \mathbf{N}$, $n \geq 2$, există

$$a_n, b_n \in \mathbf{R}, \text{ astfel încât } w^n = a_n w + b_n.$$

Pentru $p = -a_n \in \mathbf{R}$ și $q = -b_n \in \mathbf{R}$, alegem $f \in \mathbf{R}[X]$, $f = X^n + pX + q$.

g) Demonstrăm, mai general, că $\forall n \in \mathbf{N}$, $n \geq 2$, numărul $x = 3 + 4i$ nu este rădăcină pentru nici un polinom de forma $g(X) = X^n + r \in \mathbf{R}[X]$.

Din e) știm că pentru orice $n \in \mathbf{N}$, $n \geq 2$, există $a_n, b_n \in \mathbf{R}$, astfel încât $x^n = a_n x + b_n$.

Mai mult, şirurile $(a_n)_{n \in \mathbf{N}^*}$ și $(b_n)_{n \in \mathbf{N}^*}$ verifică relațiile de recurență:

$$\begin{cases} a_{n+1} = a_n a_2 + b_n \\ b_{n+1} = a_n b_2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} a_{n+1} = 6 \cdot a_n + b_n \\ b_{n+1} = -25 \cdot a_n \end{cases}, \quad \forall n \in \mathbf{N}, n \geq 2.$$

Din relațiile anterioare se demonstrează imediat, prin inducție, că

$$\forall n \in \mathbf{N}, n \geq 2, a_n, b_n \in \mathbf{Z} \text{ și } a_n \equiv 1 \pmod{5}.$$

Rezultă că $\forall n \in \mathbf{N}^*$, $a_n \neq 0$, de unde deducem concluzia.

Subiectul IV.

a) $f'(x) = \frac{1}{\sqrt{x}}, \forall x \in (0, \infty)$.

b) $f''(x) < 0, \forall x \in (0, \infty)$, deci funcția f' este strict descrescătoare pe $x \in (0, \infty)$.

c) Pentru $k \in (0, \infty)$, funcția f este o funcție Rolle pe $[k, k+1]$ și din teorema lui

Lagrange și din a) deducem că există $c \in (k, k+1)$ astfel încât $f(k+1) - f(k) = \frac{1}{\sqrt{c}}$.

d) Folosind succesiv punctele b), c) și a), obținem concluzia.

e) Pentru $n \in \mathbf{N}^*$, avem

$$b_{n+1} - b_n = \frac{1}{\sqrt{n+1}} - (2\sqrt{n+1} - 2\sqrt{n})^{\text{d)} < 0 \text{ și } c_{n+1} - c_n = \frac{1}{\sqrt{n+1}} - (2\sqrt{n+2} - 2\sqrt{n+1})^{\text{d)} > 0$$

deci şirul $(b_n)_{n \geq 1}$ este strict descrescător iar şirul $(c_n)_{n \geq 1}$ este strict crescător.

f) Pentru $n \in \mathbf{N}^*$ avem $b_n - c_n = f(n+1) - f(n) > 0$ și folosind monotonia celor două şiruri deducem: $\forall n \in \mathbf{N}^*, c_1 < c_n < b_n < b_1$.

Obținem că şirurile $(b_n)_{n \geq 1}$ și $(c_n)_{n \geq 1}$ sunt convergente, fiind monotone și mărginite.

Mai mult, $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = \lim_{n \rightarrow \infty} c_n$.

g) Deoarece şirul $(b_n)_{n \geq 1}$ este convergent, obținem: $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = \lim_{n \rightarrow \infty} (b_n + 2\sqrt{n}) = +\infty$.

h) Şirul $(b_n)_{n \geq 1}$ este convergent, și:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{1}{\sqrt{n+1}} + \frac{1}{\sqrt{n+2}} + \dots + \frac{1}{\sqrt{2n}} \right) \cdot \frac{1}{\sqrt{n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\frac{b_{2n} - b_n}{\sqrt{n}} + \frac{2\sqrt{n}(\sqrt{2}-1)}{\sqrt{n}} \right] = 2(\sqrt{2}-1).$$